

Motion till riksdagen 2012/13:So355

av **Hillevi Larsson (S)**

Hedersrelaterat våld och förtryck

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åtgärder mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Motivering

Enligt en studie från Ungdomsstyrelsen upplever 70 000 unga mellan 16 och 25 år i Sverige att de inte har möjlighet att fritt välja vem de ska gifta sig med.

Det är ett problem att så många unga känner att de inte själva kan styra sina liv.

Ungdomar som sätter sig upp mot gällande normer och familjens förväntningar riskerar att mötas av repressalier. I de värsta fallen drabbas de av hot och våld.

Det är viktigt att polis och socialtjänst på ett effektivt sätt kan hjälpa de unga som söker hjälp. Hittills har det visat sig att arbetet med att skydda och hjälpa unga som utsätts för hedersrelaterat förtryck haltar på många håll.

Inom socialtjänsten involveras ofta familjen och det sociala nätverket kring den utsatta i hjälparbetet. Detta kan fungera i en del fall, men när det kommer till skydd i hotfulla och akuta situationer för ungdomar utsatta för hedersförtryck, kan detta tillvägagångssätt innebära en extra risk för dem. Det är därför viktigt att varje kommun knyter till sig expertis på området, så att säkerheten kan garanteras för dem som söker hjälp.

Idag finns det handlingsplaner mot våld i nära relationer i flertalet kommuner i Sverige, men detta är inte ett lagstadgat krav utan bara en rekommendation. Sådana handlingsplaner bör bli obligatoriska i alla kommuner. De bör även innefatta hedersrelaterat våld.

19-åriga Maria Barin mördades i Landskrona år 2012. Dessförinnan hade hon sökt hjälp från kommunen. Hon fick en lägenhet, men däremot inte skyddat boende som hon efterfrågade och uppenbarligen hade behövt. Hjälp-

Fel! Okänt namn på

pen hon fick kom från den ideella hjälporganisationen och kvinnojouren ”Tänk om” i Malmö, men de hade inte resurser att erbjuda skyddat boende. Maria var så rädd att hon sov med en kniv under kudden berättade hon för sin kontaktperson i ”Tänk om”. Men socialtjänsten lyssnade varken på Maria eller hjälporganisationen. Nu är hon död.

Maria fördes av sin familj till Irak och giftes som 15-åring bort mot sin vilja. Hon lyckades lämna mannen och fly tillbaka till Sverige. Väl tillbaka utsattes hon under lång tid för hot, våld och förföljelse från sin egen familj. Det var då hon förgäves sökte hjälp från kommunen.

Lärdomen av den här fruktansvärda tragedin är att skyddet och stödet måste bli mycket bättre. Rimligtvis borde både polisen och socialtjänsten ha arbetat för att skydda Maria när hon kom tillbaka till Sverige och förföljdes av sin egen familj. Hon hade ju redan då utsatts för omfattande kränkningar från familjen!

Krav på samarbete mellan polis och socialtjänst bör införas i denna typ av fall, där ungdomar misshandlas och hotas till livet av sin egen familj.

Idag läggs ett orimligt stort ansvar på ideella kvinnojourer när det gäller skydd till utsatta för hedersvåld. Det gäller såväl skydd till ungdomar som till vuxna kvinnor med barn. Rimligtvis bör det vara kommunerna som har huvudansvaret för att erbjuda skyddat boende.

Utbildning kring hedersrelaterat våld bör vara obligatoriskt såväl inom polisen som hos socialtjänsten. Rimligtvis bör även de olika myndigheterna känna till vad myndighetspersonal inom andra myndigheter kan och ska göra. Detta gäller i synnerhet polismyndigheten och socialtjänsten. Riskbedömningar bör vara ett delat ansvar mellan polis och socialtjänst. Socialtjänsten är sällan utbildad i riskbedömningar i denna typ av fall utan lägger ansvaret hos polisen, som kanske inte ens har ett aktivt ärende i fallet (!).

Sveriges första myndighetsgemensamma satsning mot hedersvåld har startats i Stockholm. Det finns ett stort mörkertal och målet är att nå dem som myndigheterna hittills inte lyckats fånga upp. Tanken är att kommunerna i Stockholms län tillsammans med landstinget och polisen ska delta i och vara med och betala satsningen. Enligt planen ska ett hus öppnas där fem personer med lång erfarenhet av hedersrelaterat våld ska arbeta. De ska hjälpa flickor och pojkar som utsatts för hedersrelaterat våld och förtryck. En hemsida planeras också för att ge utsatta ungdomar råd och stöd. Grundtanken med hela projektet är att fånga upp ungdomarna i ett tidigare skede innan det händer något akut i hemmet.

Projektet är lovande och kan i bästa fall utökas till andra delar av landet.

De som fått skyddad identitet måste vartannat år bevisa för polisen att hotbilden kvarstår. Detta är krävande för de utsatta och riskerar att riva upp gamla trauman. Det vore bättre att de utsatta själva säger upp skyddet om de känner att de inte behöver det längre.

Det krävs mycket för att bryta med sin familj. Många gånger har de som utsatts för hedersrelaterat våld och förtryck inget socialt nätverk utanför familjen. De blir då mycket sårbara, känner sig lätt ensamma och riskerar att bli lockade tillbaka till familjen. Risken är stor att de då återigen utsatts för våld och förtryck.

Fel! Okänt namn på

Därför är det viktigt att erbjuda unga som utsatts för hedersvåld en trygg miljö och en ny social gemenskap, till exempel genom att de får umgås nära med andra som befinner sig i samma situation som de själva.

Stockholm den 2 oktober 2012

Hillevi Larsson (S)